

Till Umeå kommunfullmäktige, 2023-11-16

Interpellation till Peter Vigren (S), ordförande i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Kan vi spara på gymnasiet om Umeå ska växa tryggt och säkert?

Samtliga partier i Umeå kommun är enade i ambitionen att Umeå ska fortsätta växa tryggt och säkert. Ett led i detta är att satsa resurser till att minska risken för psykisk ohälsa, bristande skolgång, missbruk eller kriminalitet bland unga. Just det förebyggande arbetet lyfts återkommande som den allra viktigaste insatsen för att kunna minska insocialiseringen av unga i gängrelaterad brottslighet. Den allra viktigaste delen i det förebyggande och främjande arbetet för barn och unga är utan tvekan skolan. I gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsplan för 2023 står det att rätten att lyckas i utbildning är den enskilt starkaste skyddsfaktorn för att elever ska kunna påverka sin framtid i ett demokratiskt samhälle. Forskningen visar på samma sätt att en fullföljd skolgång, och en undervisning som håller hög kvalitet, är en grundförutsättning för att kunna motverka socialt utanförskap och kriminalitet.

Vi ser därför med oro på de senaste årens återkommande nedskärningar i gymnasieskolan, och vittnesmålen från elever och personal om att de påverkas negativt av de ständiga besparingarna. De senaste fem åren har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden drabbats av nedskärningar på nästan 40 miljoner kronor. Eleverna beskriver att studieresor blir inställda och att material har tagit slut. Lärare får vikariera för de kollegor som blivit utbrända, springa ännu snabbare och ha ansvar för ännu fler elever. De elever som har behov av särskilt stöd upplever att möjligheten till mindre studiegrupper nu prioriteras bort. De ungdomar som går i gymnasiet nu drabbades hårt i högstadiet under pandemin, med restriktioner för både skola och fritid. De som tar studenten i vår är samma elever som spenderade stora delar av årskurs nio med fjärrundervisning och sjukfrånvaro vid minsta halsont.

Vi pratar om att satsa på förebyggande sociala insatser och att lägga 60 miljoner på att förstärka det förebyggande arbetet. Samtidigt väljer styrande partier att återigen underfinansiera gymnasieskolan. Detta i en tid där vi ser försämrade skolresultat med en minskad andel elever som når en gymnasieexamen och får tydliga signaler från polisen om att fler och allt yngre riskerar att hamna i eller utnyttjas i kriminalitet. Vi har svårt att förstå resonemanget bakom denna prioritering. Därför ställer vi följande frågor:

Fråga/Frågor:

1. Hur ska Umeå växa tryggt och säkert om vi inte satsar på att ge unga alla möjligheter att klara av skolan?
2. Hur ska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden nå de uppställda målen, som högre meritvärde och genomströmning, inom befintlig budgetram?
3. Vad är gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens roll och ansvar i arbetet med att förebygga sociala problem för unga, och är den föreslagna tilldelningen av en miljon kronor inom ramen för Umeå växer tryggt och säkert 2.0 tillräckligt för att bedriva det arbetet?

Linda Lotare
Vänsterpartiet